

УДК 007 : 304 : 659.3

ПОЕТИЧНА СПАДЩИНА ПАПИ ІВАНА ПАВЛА ІІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ)

Христина Давидчак

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044 Львів, Україна,
e-mail: hrystik82@meta.ua*

Статтю присвячено поетичній спадщині Кароля Войтили. Досліджено філософсько -богословський та громадянсько - суспільний контекст поетичних творів Папи, виявлено культурно - мистецьку їх важливість.

Ключові слова: Папа Іван Павло ІІ, поезія, творчість, ЗМІ, релігія, культура, мистецтво.

Папа Іван Павло ІІ відомий як найдинамічніший із пап, глобальний понтифікат якого змінив хід історії; та мало хто знає Кароля Войтилу (справжнє ім'я понтифіка) як поета, драматурга, публіциста. Сьогодні бракує ґрунтовних наукових праць про літературну спадщину Івана Павла ІІ, потреба в них – колосальна, адже в літературних творах понтифіка йдеться про споконвічні цінності життя, які, завдяки художньо-літературній манері висловлювання, сприймаються пересічним читачем значно легше, аніж складно термінологічні філософсько – богословські трактати.

Мета нашої статті – виявити особливості поетичних творів Кароля Войтили; визначити їх значення в сучасному суспільстві, аналізуючи матеріали українських ЗМІ про літературну спадщину Івана Павла ІІ.

Ми не намагатимемося применшити досягнення цього Папи Римського як церковного та громадського діяча чи переорієнтовувати основні засади його життєвого шляху в літературну сферу, а здійснимо спробу підтвердження того, що у цій особистості поєдналися два начала : суспільно – релігійне та творче. Окрім того, ми прагнемо встановити: наскільки літературна творчість Івана Павла ІІ наблизилася його до світського середовища: ЗМІ, звичайних людей, митців; і – наскільки дієво його твори змогли зруйнувати закоренілі стереотипи про Католицьку Церкву та особистість Папи Римського.

Багатогранний аналіз постаті Івана Павла ІІ, проведений системно та в хронологічному порядку, виявляє новітню наукову базу, в основі якої є й поетична діяльність понтифіка. Роздумуючи над працями своїх життєписців, в яких акценти розставлено на релігійно – громадянській чи політичній діяльності єпископа Риму, сам Іван Павло ІІ якось зазначив: «Вони пробують зрозуміти мене зі сторони. А мене можна зрозуміти тільки із середини»[1; с. 7]. Такою

«серединою» можемо вважати і внутрішній (творчий) потенціал Кароля Войтили, який прагнув «жити з Богом у певних станах душі» (за св. Іваном від Хреста). Одним із таких станів для понтифіка була поезія; у ній він прагнув бути присутнім в повсякденному вимірі життя, провадити бесіди про правду сущого, істину буття.

Творчу спадщину Папи Івана Павла II в Україні та за її межами досліджували М. Грабовський, А. Юраш, П. Яроцький, Г. Пілусь, Р. Гайда, О. Мережко, Б. Лобовик, О. Льовкіна, Й. Келлер, Р. Ботічелі, Дж. Вайгель, Д. Лебьода, А. Фросар та ін.

Літературою і театром Кароль Войтила захоплювався ще з юних літ, зачитуючись творами Г. Сенкевича, А. Міцкевича, Ю. Словацького, Ц. Норвіда. Культурне життя тогочасних Вадовіц (місце народження Папи) зосереджувалося навколо двох осередків: гімнастичного товариства "Сокіл" та "Читальні міщанської", які мали театральні зали. Разом із приятелями Кароль брав активну участь у різноманітних постановках міжшкільного аматорського театру, а на декламаторських конкурсах завжди відзначався виконанням складних поетичних творів. Згодом й сам спробував писати. У 1938 році, ще навчаючись в гімназії, він відважився на літературний дебют: з групою студентів виступив у Краківському Католицькому домі.

У жовтні 1940 року Кароль Войтила пише своєму найближчому другові Мечиславу Котлярчику про ту поетичну іскру, яка спалахнула в його житті: «Що ж до цього вогню, котрий у мені зайнявся, то думаю, що він найбезпосереднішим чином залежить від дії вищих сил. Я відчуваю, що це не ремесло і не якийсь порив. Мені не хочеться сказати прямо — дія благодаті. Втім, усе, усе може бути дією благодаті, треба лише вміти, а насамперед хотіти, із нею співпрацювати (...) Розумієш, я в цих віршах вчуся розмовляти, перш ніж почну говорити.» [10].

З часом Кароль Войтила зрозумів, що дійсність неможливо досягнути яким-небудь одним способом; і, будучи уже фаховим філософом, переконував, що лише різними методами можна пізнати багатогранний людський досвід. «Кароль Войтила тримався думки, що одна з головних вад сучасного інтелектуального життя – це схильність учених різних напрямків вважати, що є тільки один шлях досягнути реалії людського становища» [1; с. 11]. Власним прикладом Папа прагнув довести: правду про людину можна подавати не лише богословсько-філософським викладом, що значно утруднює розуміння суті речей, а й, вдаючись до літературного апарату, який є значно досконалішим засобом для проникнення в сокровенні глибини людської душі.

Дослідники літературної спадщини Івана Павла II стверджують, що розквіт його письменницької діяльності припадає на перші 20 років його священства. Саме тоді він безперервно спілкувався з християнською молоддю: катехизував, проповідував, сповідав. Кароль Войтила як священник, зрештою, як і викладач, єпископ, понтифік, був повсякчасно відкритий для людей. Ця відкритість була зумовлена характерною для нього рисою – «вмінням слухати», а особливо чути будь-що, що йому розповідають: чи то про релігію, повсякденне життя, роботу чи дітей, – він все завжди вислуховував з великою цікавістю, а потім резюмував у своїх творах, зокрема, й поетичних. Так, в одному з віршів із циклу «Церква», він роздумує над вірою африканця, яка, нібито і відрізняється від автентичної католицької віри, та все ж співіснує з нею

під спільним знаменом: «...Чую в тобі споріднену думку: може, думка й не плине так само, та все ж одною вагою вона ділить правду й облуду...» [1; с. 153-154].

Свої вірші Кароль Войтила друкував у польських виданнях: «Znak» та «Tygodnik Powszechny» під псевдонімами. Так, починаючи з 1950 року в цих виданнях з'являються вірші та поеми Анджея Явеня (рідше — Станіслава Анджея Груди і Петра Ясеня). Поляки знали, хто ховається за цими іменами, але у світі розкриття таємниці псевдонімів, після 1978 року, мали вибуховий ефект. Масова свідомість ніяк не могла поєднати два образи Кароля Войтили: понтифіка й поета. Кароль Войтила обирав собі псевдо для того, щоб його літературні твори, зі своїми перевагами й недоліками, читачі сприймали як самодостатні праці, а не як пафосне захоплення чи «хоббі» священника. Зрештою, поезія ніколи не була для Кароля Войтили улюбленою справою, – це був своєрідний спосіб досягнення дійсності, пізнання істини. Своїми віршами Войтила прагнув діалогізувати і з іншими, і з самим собою: донести певну ідею, поділитися досвідом. Богослов, громадський діяч та релігійний журналіст, який тривалий час безпосередньо спілкувався з Папою Іваном Павлом II, Джордж Вайгель, зазначає, що поезія Кароля Войтили «особливо виразно доносить до нас «голос» Кароля Войтили, показує його бачення людських стосунків, тої боротьби, що точиться в людському сумлінні, і того містичного пережитого досвіду, що його людина може отримати» [1; с. 117]. Його духовні вірші – не легке читиво, вони й декламуються важко; то поезія, яка вимагає колосальної обізнаності в культурній, філософській та релігійній сфері знань. Поетичні твори Кароля Войтили не належать до «поезії священства» (Віктор Грабовський), вони, радше, метафізичні, такі, що йдуть далі, аніж минаюча лірична хвиля. охоплюючи вічне людське питання сенсу існування. Поезія Войтили – то «внутрішній рух думки» (В.Ілля), що не допускає голосу емоцій; вона не сама в собі, а в питанні : «Ким ти є?».

Поетеса Галина Маніва у статті «Християнство та поезія» висловлює думку про те, що поезія є «одним із проявів Божественної дії», а творення Богом світу набуває ознак «цілком поетичного акту» [8; с. 31]. Авторка висловлює цікаве припущення, що у Царстві Небесному спілкуються віршованою мовою. Й на користь цього подає ряд аргументів, мовляв і Псалми Давида, і Пісня Пісень, і Пісня Дебори написані в поетичній формі. Вона стверджує, що «мова Біблії взагалі наскрізь прошита поезією» [8; с. 32]; тож підтверджується думка: «Справжнє мистецтво завжди релігійне». Так і поезія Кароля Войтили носила релігійний характер. Друг папи Івана Павла II Марек Скварницький (вони товаришували більше 50 років) у телефонному інтерв'ю агентству АР так охарактеризував вірші Папи: «Це є кредо людини в часи великого духовного хаосу, серед світу, який у всьому сумнівається і якому загрожують війни і тероризм ... Поетичні тексти Папи — то великий інтелектуальний і духовний виклик». [11; с. 126].

Наскільки Кароль Войтила, будучи уже Папою, не обмежував свою пастирську місію лише діяльністю понтифіка: творив поезію, драму, публіцистику; настільки ж вірші його необмежені християнською метафізикою. В них порушено суспільно – політичні та громадсько - культурні проблеми. Папа писав про життя простого польського селянина (цикл «Народження сповідей») і про звичайного польського трудівника (цикл «Каменяр»). Але, як

слушно підкреслює І. Дзюба, у статті «Таємниця початку виникає із словом»: «...в кожному разі це були окремі фрагменти великої картини буття, пронизаної настроєм прямої виключності в подивугідний Божий світ, огорнений таємничою красою вічності [5].

Тож, метафізична поезія Папи говорить стільки ж про Бога, скільки й про людину в її екзистенції. Його поетична мова – мова любові: «Любов сама врівноважує долю» сказано в одному з його поетичних псалмів, де наше щоденне бачення проблеми "праця-гроші-хліб", не втрачаючи своєї пронизливої правдивості, раптово постає сферою духовною. В іншому ж вірші (із збірки «Римський триптих») висловлено думку про головні принципи людського життя, про незмінні цінності, які функціонують в світі :

«Вікове прозріння рухає Слово,
В ньому корінний нетлінний сенс
Творець щасливий – все «Добре!», і знову
По-іншому він бачить, що допускає думка
Він перший зрячий – ловить чітким оком
Найменший відтиск досконалості буття,
Всю повноту великого Творіння –
Нема створіння, сокровенного від Нього,
Відкрито все перед Ним, оголено –
Доверху чаша істини та краси...» [2; с. 25]

Духовні вірші Кароля Войтили можна віднести до релігійної поезії, однак вони не є виключно християнсько апологетичними творами, а сформульовані, радше, в гуманістичному тоні. Войтила - поет лише споглядає, описує, без надмірного осуду, критики, християнського фанатизму: «Він ганить, не вичитує, а просто вказує читачеві на той переважливий вибір, що стоїть перед людиною в сучасному світі, – вибір між святістю і втратою власної людської сутності»[1; с. 117]. До слова, Іван Павло II завжди виступав за гідність особистості як вищої цінності буття, цим й пояснюється гуманістична спрямованість його поезії.

Велике значення у поетичній творчості Івана Павла II займає така серія поезій, як «Пісня про блиск води», «Профілі кіринеянина», «Каменярь». Це, власне, « поезія серця», яка, можливо, не настільки консервативна, як «поезія священства», та все ж, символізує віру в Бога, віру в людину, даруючи внутрішню тишу й гармонію. І Дзюба окреслює її так: «...це не спонтанна й не імпровізаційна поезія, не поезія чуттєвих вибухів. У ній емоція коли й народжується, то з інтелектуальної напруги...» [5]. А український читач поезії Кароля Войтили може ознайомитися з нею у збірках: «Вибрані поезії» (Львів, «Свічадо», 2001 рік) у перекладах Н. Степули; «Святиня» (Київ, «Дніпро», 2001 рік) у перекладах В. Грабовського; «Веслючи в небо» (Бровари, «Українська ідея», 2001 рік) у перекладах С. Шевченка; «Римських Триптих» (Київ, «Пульсари», 2011 рік) у перекладах Е. Андреевої та В. Ільїна.

На сторінках української преси, особливо в час візиту Івана Павла II в Україну (2001 рік) та в рік його смерті – 2005, а також в період беатифікаційного процесу над Папою Іваном Павлом II, з'являлося чимало матеріалів, в яких поряд із аналізом понтифікату цього Папи Римського частково й згадувалось й про його літературну діяльність. С. Філонова, журналіст газети «Дзеркало Тижня», так говорить про актуальність теми життя і

діяльності Івана Павла II в ЗМІ: «Тільки ледачий не писав про епізод відвідання краківським митрополитом Адамом Стефаном Сапегою гімназії у Вадовицях, про те, як учень випускного класу Кароль Войтила прочитав вітання латиною і був помічений.» [10].

Так, в газеті «День» під авторством Клари Гудзик з'являлися публікації про Папу Івана Павла II. У статті «Римський Папа – хто він такий?» журналістка характеризує постать Івана Павла II в світовій історії. Вона моделює образ понтифіка, аналізуючи біографічні відомості про нього. При цьому слухно зауважує: «В автобіографічній книзі «Дар і таємниця» Іван Павло II написав, що в молоді роки його вельми приваблювала інша дорога — література, мовознавство, театр. Дуже цікавила молодого Войтила історична граматики, старослов'янська мова. «Тоді вперше мені почала відкриватися містика слова ... Я наблизився до таємниці Слова, «яке стало тілом і поселилося серед нас (Ісус Христос)» [3]. Клара Гудзик висвітлює Папу як одного із нечисленних письменників в історії папства: «Список його робіт — пастирських, наукових, літературних (драми і поезія) — сягає майже 500.». До слова, В. Зелінський в часописі «Дух і літера» пише про творчий спадок Івана Павла II та його пастирську діяльність мовою цифр, що вражає: «Просте перерахування його праць має стати списком рекордів: 70000 сторінок підписаних ним документів (енциклік, апостольських конституцій, послань, незлічимої кількості промов)... Шість випущених авторських книг*; їх не писав жоден папа до нього, понад 17 мільйонів паломників, прийнятих ним у Ватикані. За час свого понтифікату близько 500 людей були канонізовані та понад 1300 – віднесено до чину блаженних, більше, ніж зробили всі попередні папи за п'ять століть. Він здійснив 250 поїздок по Італії та по світу, був редактором таких документів, як «Катехізис Католицької Церкви» та новий «Кодекс канонічного права», встановив дипломатичні стосунки з багатьма країнами (Англія, Данія, Росія, Україна, Ізраїль), не припиняючи при цьому керувати Церквою, призначати єпископів та кардиналів, контролювати всі найважливіші процеси, що відбувалися всередині неї та ззовні.» [6; с. 235]. Попри цю велич Римського понтифіка, відкривається ще одна грань його таланту – поетична творчість. І хоча в історії християнства багато високих речників відчували в собі дар поета (сьогоднішній Папа Бенедикт XVI теж в юності писав вірші), та, мабуть, лише Іван Павло II так віддано та професійно провадив свою літературну діяльність, будучи уже понтифіком. Отож, актуальними залишаються думки Клари Гудзик про «незбагненну містерію» Кароля Войтили, про таємницю його багатогранного таланту.

В іншій статті «Бестселер від Папи Івана Павла II», яку ця ж журналістка підготувала за матеріалами польських ЗМІ, йшлося про книгу віршів Папи «Римський триптих» як про «поетично- філософські роздуми, укладені автором після останніх – дуже емоційних відвідин вітчизни». Клара Гудзик підкреслює, що це перша поетична праця Кароля Войтили – понтифіка, що особливо підсилює цікавість до неї. Церковні фахівці високо оцінили філософсько – богословську насиченість цих поетичних творів, вказуючи на не просте їх читання й сприйняття, з огляду на глибинне значення текстів, а головно, підтекстів, що апелюють до людської душі [4].

Не залишилися поза увагою літературна спадщина Кароля Войтили й для українського друкованого видання «Дзеркало тижня».

Так, у статті Олекси Підлуцького «Іван Павло великий: пастир, який вчив свою паству не боятися» головну увагу зосереджено на висвітленні питання філософсько-богословського спадку Кароля Войтили; проте автор також порушує питання і його поетичної діяльності: виданні віршованих збірок, поетичних п'єс, які характеризовані журналістом як «аж ніяк не дилетантські». [9].

В промовистій статті Світлани Філонової «Іван Павло II: Не дайте посередності перемогти себе» йдеться про понтифікат Папи Івана Павла II як про «понтифікат - поему, довжиною у 26 із половиною років» Згадуючи про факт видання юнацьких віршів Кароля Войтили у Польщі в 1995 році, авторка акцентує: «Я багато віддала б, аби дізнатися, як розуміли учасники цих вечорів такий, наприклад, рядок: «Звеличує душа моя Господа, котрий кинув на плечі мої оксамит і єдваб влади»; тобто С. Філонова говорить про пророчий зміст юнацької поезії Кароля Войтили: «18-річний юнак пише так, ніби вже опанував і силу папської влади, і тягар покладеного нею хреста.» [10]. Спробуємо, бодай частково, відповісти на запитання журналістки, послуговуючись розумінням поетичного дару як сакраментального симбіозу віри й розуму, як інтуїтивним світовідчуттям. Сам Папа Іван Павло II, аналізуючи своє життя чи то в автобіографічних працях, як от «Вставайте, ходімо», чи у численних інтерв'ю відомим публіцистам, неодноразово висловлював думку, приміром: «У планах провидіння нема місця для простих випадковостей» [1; с. 4]. Тож, мабуть, не випадково юний Кароль описав тоді своє майбутнє...

Далі журналістка висловлює цікаву думку: «Бог у юнацьких віршах Войтили – це «Бог артистів». Навіть тоді, коли Кароль Войтила став Папою Римським, він не забував про мистецтво, літературу; говорив «не про гріхи світської блудниці культури, а про відповідальність християнства за її стан. Ось як С. Філонова аргументує цю думку: «А 1999 року у своєму посланні до артистів Іоанн Павло II, по суті, повторить те, що сказав у юнацьких віршах:

— Мистецтво, якщо це справжнє мистецтво, хоча й не обов'язково набуває форм типово релігійних, зберігає внутрішню спорідненість зі світом віри, тож навіть у ситуації глибокого розколу між суспільством і церквою саме мистецтво залишається свого роду помостом, який веде до релігійних відчуттів... Навіть тоді, коли артист занурюється у найпохмуріші безодні душі чи описує найжахливіші прояви зла, він певним чином стає виразником загального очікування спокути.» [10].

Подібну думку висловив й на сторінках «Сучасності» В. Ілля. Говорячи про релігійність мистецтва, у статті «Структура чи душа», присвяченій фактові обрання кардинала Войтили на апостольський престол, публіцист виділяє його внутрішню основу – світовідчуття, надчуттєве переживання світу. Ось як він оцінює зв'язок релігії, культури й мистецтва: «Відсутність християнської релігійної бази в будь-якому з проявів європейської культури говорить про неорганічний, шарлатанський характер цього прояву або є ознакою її занепаду, коли йдеться про твір потенційно великого майстра» [7; с. 76].

Тож, можемо стверджувати, що Іван Павло II продемонстрував людству поезію, яка, сповнена надією й Господнім Логосом, стала світлом істини. Мета її – не приховати проблеми людини, а знайти шлях їх вирішення. Різниця між світовідчуттям та світоглядом – це різниця між поезією та

непоезією. Кароль Войтила був справжнім поетом, хоча й вважав свої юнацькі проби пера, недозрілими творами молодості. Проте, вже в ранніх його творах, зафіксоване світовідчуття поета виявилось і його світоглядом.

Релігійна поезія, на ниві якої плідно працював Кароль Войтила, має в своїй основі внутрішній структуральний період розвитку всієї культури, а відтак і християнського світовідчуття, сповненого душі та чистої віри в Бога. Валерій Ілля акцентує: «З приходом у світ Папи Івана Павла II помирає стара віршована проза, точніше – поезія життя, і народжується правдива поезія, поезія наджиття, що вже не є просто образом душі, а чистою формою переживання Бога цією душею». [7; с. 82].

З'являються згадки про Кароля Войтилу та його творчу діяльність й на сторінках «Львівської газети», «Газети по-українськи», «Високого Замку» різноманітних релігійних ЗМІ: «Місіонара», «Патріархата» «CREDO» та інших.

Класифікація матеріалів української преси, присвячених Папі Івану Павлу II, дає підстави стверджувати, що тема поетичної творчості Івана Павла II – не поодинокі в українських ЗМІ. До того ж, вірші Кароля Войтили популяризуються й в окремих світських колах. Так у 2008 році всесвітньовідомий іспанський тенор Пласідо Домінго записав диск із піснями – «Безкінечна любов» (на вірші понтифіка). Король поп-музики Майкл Джексон свого часу підписав контракт з представниками Ватикану про створення пісенного альбому на поетичні твори Кароля Войтили. На своєму творчому вечорі, до 70-річчя від дня народження, Євген Євтушенко зачитував поезію філософсько - патріотичного змісту «Поет і священник», присвячену постаті Папи Івана Павла II. У 2007 році у Дніпропетровську відбувалась прем'єра першого в Україні кінофільму, створеного за поетичною п'єсою ще 19-річного Кароля «Перед крамницею ювеліра».

Літературний, зокрема, поетичний спадок 264-го намісника Римського Престолу, без сумніву, має велике значення в сучасній культурі та мистецтві. С. Філонова на сторінках «Дзеркала Тижня» писала про вплив Слова Івана Павла II на маси, як про чудотворний акт: «У кожному немовби прокидалося й розпростувало плечі все найкраще, що досі ховалося в потаємних закутках душі, було паралізоване сумнівами й невпевненістю в собі, скалічене образами. На місці безглуздої гордині, бажання помститися виростало почуття справжньої людської гідності. Люди ставали самими собою, такими, якими мали бути, але якими бувають украй рідко. І ці «інші» люди вже не хотіли пасувати перед злом, вони створювали «Солідарність», виходили на Майдан, відчували в собі сили змінити обличчя Землі.» [10].

Такий вплив мають і духовні вірші Кароля Войтили в сучасному суспільстві. Сконцетрованістю думки й щільністю вислову своїх поетичних творів Папа закликає сповідувати завжди актуальні євангельські принципи та норми у світі глобалізаційного хаосу й особистої сваволі; він вчить, що знання цих істин накладає на людину певні моральні зобов'язання, в тому числі й – не «закопувати свій талант»: розвивати його, смиренно підпорядковуючись трансцендентній істині й любові, і, звісно ж, – вірити у світоперетворчу силу людського духу.

Список використаної літератури

1. Вайгель Д. Свідок надії. Життєпис Папи Івана Павла II / Переклад з англійської Романа Скакуна / Д. Вайгель. – Львів: Український католицький університет, 2011. – 986 с.
2. Войтила К. Вибрані поезії / Переклад з польської Надії Степули / К. Войтила. – Львів : Світ, 2001. – 88 с.
3. Гудзик К. Римський Папа – хто він такий? / К. Гудзик // День. – 2001. – 18 трав.
4. Гудзик К. Бестселер від Папи Івана Павла II / К. Гудзик // День. – 2003. – 15 берез.
5. Дзюба І. Таємниця початку виникає із словом / І. Дзюба // Всесвіт. – 2010. – 5 верес.
6. Зелінський В. Історія та обличчя. Лицар віри. До портрета Іоанна Павла II / В. Зелінський // Дух і літера. – 2006. – № 15-16. – С. 234 – 238.
7. Ілля В. Структура чи душа / В. Ілля // Сучасність. – 1980. – № 4. – С. 76 – 84.
8. Маніва Г. Християнство та поезія / Г. Маніва // Збірник християнської поезії. – Львів: Свічадо, 2007. – 382 с.
9. Підлущкий О. Іван Павло Великий: пастир, який вчив свою паству не боятися / О. Підлущкий // Дзеркало тижня. – 2008. – 30 серп.
10. Філонова С. Іван Павло II: не дайте посередності перемогти себе / С. Філонова // Дзеркало тижня. – 2007. – 13 квіт.
11. Юраш А. Папа Іван Павло II / А. Юраш. – Харків: Фоліо, 2005. – 351 с.

**POETICAL CREATION OF POPE JOHN PAUL II (BASED ON
CORRESPONDENCE OF UKRAINIAN MASS MEDIA)**

Hrystyna Davydchak

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky str. 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: hrystik82@meta.ua*

The author attempts to analyze philosophical, theological and social context of poetical works of Pope John Paul II. In addition it was shown cultural and artistic importance of poetical heritage of [Karol Wojtyła](#).

Key words: Pope Ivan Pavlo II, poetry, creation, media, religion, culture, art.

**ПОЭТИЧЕСКОЕ НАСЛЕДСТВО ПАПЫ ИВАНА ПАВЛА II (ЗА
МАТЕРИАЛАМИ УКРАИНСКИХ СМИ)**

Кристина Давыдчак

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Генерала Чупрынки, 49, 79044б Львов, Украина
e-mail: hrystik82@meta.ua*

Статья посвящена поэтическому наследству Кароля Войтили. Исследовано философско-богословский и гражданский - общественный контекст поэтических произведений Папы, выявлено культурно - художественную их важность.

Ключевые слова: Папа Иван Павел II, поэзия, творчество, СМИ, религия, культура, искусство.

*Стаття надіслана до редколегії 23.12.11
Прийнята до друку 10.01.12*